

آموزش پزشکی جامعه‌نگر گامی در طراحی پزشک آینده

دکتر حمیدرضا جوادی

معاون آموزشی و پژوهشی دانشگاه

پزشک باید سطح سلامت را ارتقاء دهد، از وقوع بیماری پیشگیری کند، مراقبت‌های اولیه ارائه دهد، بیماریها را درمان کند، آلام را مبتنی بر اخلاق تسکین دهد، در گروهها و تیمهای بهداشتی، مدیر و مؤثر باشد، حمایت از بیمار و جامعه را بعهده گیرد، بخوبی ارتباط برقرار کند، متفکری منتقد باشد، مهارت استفاده از اطلاعات را بیابد، در کار خویش از علوم رفتاری و علوم اجتماعی بهره‌برداری کند و فعالانه در همه عمر بدنبال آموزش خویش باشد.

بیماریها و ناخوشی‌های اجتماعی نظیر: جایجایی وسیع ساختارهای سیاسی کشورها، رکود اقتصادی و افزایش بی‌رویه جمعیت در بعضی از کشورها، کاهش شدید منابع طبیعی، جنگها و خشونتها، گسترش ایدز و اعتیاد، احیای برخی بیماریهای فراموش شده، آشفتگی در برخی نظامهای خدمات بهداشتی، و پوشش ناکافی آنها، گردهمایی سال ۹۳ را واداشت تا اصول اجرایی، به شرح زیر تبیین و اعلام کند.

۱- محیط آموزش پزشکی از محیط طبابت جداست و آموزش درون بیمارستانهای دانشگاهی است و قادر نیست نیاز جمعیت‌های مختلف را برآورده کند، باید متحول شود و باید بین آموزش و محیط طبابت، روابط متقابل و هماهنگ ایجاد شود.

۲- لازم است برای تأمین نیروی انسانی بهداشتی کشورها برنامه‌ریزی شود، و از جهت تعداد، صلاحیت، مهارت و ... تناسب داشته باشد.

از هشت سال پیش که در کنفرانس آلمانا برنامه " بهداشت برای همه تا سال ۲۰۰۰" پا گرفت، زمره تغییر شیوه آموزش پزشکی شنیده می‌شود. در فدراسیون جهانی پزشکی که ۵ سال بعد در آدینبورگ برگزار شد، انتقادهای وارده به بخش بهداشت و به پزشکان و مؤسسات آموزش علوم پزشکی، مورد بررسی و تبادل نظر قرار گرفت.

شرایط جهانی فعلی، دگرگونیهای اجتماعی، پزشکی و رشد سریع تکنولوژی، این "تغییر" را اجتناب‌ناپذیر می‌کند. به بیان دیگر افزایش تقاضای خدمات پزشکی، دگرگونیهای جمعیتی نظیر سالخوردگی جمعیت، تحول درمان در درمان بیماریهای حاد و درمانپذیر به بیماریهای مراقبت‌پذیر، اولویت و تأکید بیشتر بر پیشگیری، افزایش فزاینده هزینه‌های درمانی، نیاز مبرم به پزشکان عمومی، کاهش دسترسی به خدمات اولیه بهداشتی از سوی بعضی اقشار اجتماع، دسترسی و اسراف بعضی گروهها در برخورداری از خدمات بهداشتی و درمانی غیر ضروری، انحراف مسیر خدمات بهداشتی و درمانی تحت تأثیر فشارهای اقتصادی، و بالاخره بی‌اطلاعی گروه پزشکی از وضع مردمی که قدرت و فرهنگ مراجعه به کلینیکها را ندارند، و اساساً پزشکانی که برای برخورد با این مسائل تربیت نشده‌اند، همه و همه پزشک را بعنوان حافظ سلامتی فرد و جامعه و مسئول ارتقاء سلامت و حامی بیمار، کمرنگ و کمرنگ‌تر کرده است و به تبع، "تغییر" را فوری و الزامی می‌نماید.